

Turun kaupungin suunnitelma eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnasta sekä eläinlääkäripalveluista

2012-2014

päivitys 2014

Sisällysluettelo:

1. Johdanto.....	4
2. Toimintaympäristö.....	4
3. Kunnan suunnitelma	4
4. Voimavarat.....	5
4.1 Resurssitarpeen kartoitus.....	5
4.2 Vastuualueet, työnjako ja henkilöresurssit.....	6
4.3 Henkilökunnan osaamisen ja pätevyyden varmistaminen.....	6
4.4 Yksityinen palveluntarjonta.....	6
5. Tietojärjestelmät.....	7
6. Yhteistyö ja viestintä	7
6.2 Erytystilanneviestintä.....	7
7. Maksut	7
8. Valvonnan toimeenpano	7
8.1 Hankkeet.....	7
8.2 Eläinten terveyden valvonta	8
8.2.1 Eläntautivalmius	8
8.2.2 Eläntautiepäilyt ja –tapaukset	8
8.2.3 Zoonoosien valvonta	8
8.2.4 Terveysvalvontaohjelmat.....	8
8.2.5 Vesiviljelylaitokset	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
8.2.6 Kyyhkyslakat	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
8.2.7 Muu tautiseuranta.....	9
8.2.8 Eläinten keinollinen lisääntyminen.....	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
8.2.9 Eläimistä saatavat sivutuotteet	9
8.2.9.1 Sivutuotealan laitosten hyväksyntä	9
8.2.9.2 Laitosten valvonta.....	9
8.2.9.3 Sivutuotteiden hautaaminen	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
8.2.9.4 Käsittelemättömiä sivutuotteita käyttävät toimijat	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
8.2.11 Tuonti ja eläinlääkinnällinen rajatarkastus	10
8.2.12 Elävien eläinten ja eläimistä saatavien muiden tuotteiden kuin elintarvikkeiden sisämarkkinakauppa, vienti ja tuonti	10
8.2.12.1 Sisämarkkinatuonti	10
8.2.12.2 Sisämarkkinavienti.....	10
8.2.12.3 Vienti EU:n ulkopuolisiin maihin	10
8.3 Eläinten hyvinvoinnin valvonta	10
8.3.1 Epäilyyn perustuva eläinsuojelutarkastus	11
8.3.3 Luvan- ja ilmoituksenvaraiseen toimintaan ilman epäilyä kohdistuva tarkastus.....	11
8.3.4 Eläinsuojeluvalvoja	11
8.3.5 Eläinkuljetukset	11
8.3.6 Teurastamot ja pienteurastamot	11
8.5 Tukivalvonta.....	11
9 Eläinlääkäripalveluiden toimeenpano	12
9.1 Peruseläinlääkäripalvelu	12
9.1.1.1 Puhelinneuvonta.....	12
9.1.1.2 Sairaanhoido	12
9.1.1.3 Terveystenhoito.....	12
9.1.1.4 Eläinten lopetus.....	12
9.1.1.5 Todistukset.....	13
9.2 Tuotantoeläinten terveydenhuolto	13

9.3 Kireellinen eläinlääkäriapu.....	13
9.3.1 Kiireellinen eläinlääkäriapu virka-aikana.....	13
9.3.2 Kiireellinen eläinlääkäriapu virka-ajan ulkopuolella	14
9.3.4.1 Suureläinpäivystys.....	14
9.3.4.2 Pieneläinpäivystys	14
9.3.4.3 Keskitetty yhteydenottopalvelu	14
9.4 Saatavuus ja laatuavoitteet	14
9.5 Toimitilat.....	15
9.6 Välineresurssit.....	15
9.7 Ostopalvelut	15
9.7.1 Ostopalvelujen valvonta	15
9.7.2 Laatuksiteerit	15
9.8 Perustason ylittävät palvelut.....	16
9.8.2 Remissiomahdollisuudet.....	16
11.3 Valitusten käsittely	16
11.4 Toiminnan kehittäminen	16
12 Seuranta ja raportointi.....	16
12.1 Annettujen määräysten ja kieltojen noudattamisen valvonta.....	16
12.3 Muut viranomaisten pyytämät raportit.....	17

Liite:Turun kaupungin resurssitarpeen kartoitus, Raision kaupungin resurssitarpeen kartoitus 17

1. Johdanto

Maa- ja metsätalousministeriö ohjaa ja valvoo ylimpänä viranomaisena eläinlääkintähuollon säännösten toimeenpanoa ja noudattamista. Elintarviketurvallisuusvirasto Evira ohjaa ja valvoo keskushallinnon viranomaisena lainsäädännön toimeenpanoa ja noudattamista. Aluehallintovirasto puolestaan huolehtii täytäntöönpanosta ja noudattamisen valvonnasta alueellaan. Aluehallintovirasto suorittaa myös itse eläinlääkintähuoltoon liittyvää valvontaa kuten EU-eläinsuojelutarkastuksia, täydentävien ehtojen valvontaa, lääkitsemislainsäädännön valvontaa ja omaehtoisesti tai kunnan valvontaviranomaisen pyynnöstä kriittisiä eläinsuojelutehtäviä. Aluehallintovirasto vastaa alueen eläintautivalmiudesta ja osallistuu tautitilanteiden hoitoon vakavissa eläintautitilanteissa apunaan erityiskoulutuksen saaneet valmiuseläinlääkärit.

Paikallistasolla eläinlääkintähuollon ja siihen liittyvän valvonnan suunnittelusta ja toteutuksesta vastaa kunta, kuntayhtymä tai ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alue. Valtion vastuulla olevista eläintautien vastustamista ja eläinsuojelua koskevista kunnaneläinlääkäriin suorittamista tehtävistä maksetaan kunnalle todellisia kustannuksia vastaava korvaus valtion varoista.

Turun kaupunki on perustanut valvontaeläinlääkäriin viran yhdessä Raision ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen (Raisio, Naantali, Rusko) kanssa. Kyseessä on kokoaikainen valvontavirka, jonka kustannukset korvaa kunnalle 100 %:sti valtio. Virka on täytetty 23.5.2012 lähtien.

Tässä suunnitelmassa mainituista valvontatehtävistä valtion valvontatehtäviin kuuluvat:

- eläinten hyvinvoinnin valvonta
- eläinten tarttuvien tautien valvonta
- eläinten sisämarkkinakauppaan liittyvät maahantuontitarkastukset
- sivutuoteasetuksen määräämät tarkastukset

Valtion kunnalta ostettavaksi tulevien valvontatehtävien lisäksi suunnitelmassa kuvataan joitakin kunnan viranomaisen tehtäväkenttään kuuluvia valvontatehtäviä, esimerkiksi ostopalvelusopimusten valvontaa. Suunnitelmassa kuvataan myös eläinlääkintähuollon yleisiä järjestelyjä.

2. Toimintaympäristö

Eläinlääkintähuolto ja siihen liittyvä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta kuuluu Turussa osatoimintana ympäristöterveydenhuoltoon, joka on Turussa vuodesta 2013 lähtien ympäristötoimialan alaista toimintaa. Turun kaupunki muodostaa yksin ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen ja toimii eläinlääkintähuollon osalta yhteistyössä sekä Liedon että Raision ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueiden kanssa.

Turku: Asukkaita 178 630
Raisio: Asukkaita 24 427
Naantali: Asukkaita 18 807
Rusko: Asukkaita 5816

3. Kunnan suunnitelma

Suunnitelman liitteenä on resurssitarpeen kartoitus (liite 1), josta ilmenee mm. tuotantotilojen ja -eläinten määrät alueella sekä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontaa vaativat erityiskohteet.

4. Voimavarat

Kunnan on valvontasuunnitelmassaan osoitettava, että yksiköllä on kartoitetun resurssitarpeen täyttämiseen riittävä määrä pätevää henkilökuntaa. Erityistä huomiota on kiinnitettävä siihen, että valvontatehtäviä ei suorita henkilö, joka on kyseiseen valvontakohteeseen kiinteässä asiakassuhteessa.

Turun kaupungin eläinlääkintähuollon ja kaupungin eläinhoitolan palveluksessa oli v. 2011 yksi kaupungineläinlääkäri, yksi eläinsuojeluvalvoja, yksi eläintenhoitaja ja yksi pieneläinhoitaja. Eläinlääkintähuollosta vastaava kaupungineläinlääkäri hoiti osan valvontatehtävistä ja hänen jäätyä eläkkeelle 1.4.2012 kyseinen kaupungineläinlääkärin virka muutettiin valvontaeläinlääkärin viraksi. Valvontaeläinlääkäri aloitti virassaan 23.5.2012 ja tehtävänä ovat eläintautilain, helposti leviävien eläintautien vastustamisesta annetun lain ja eläinsuojelulain nojalla kunnaneläinlääkärille määrätty valtion valvontatehtävät 100 % työpanoksena.

Liedon kunnan kanssa on tehty sopimus 1.1.2013 lähtien valvontaeläinlääkärin toimialueesta. Sopimuksessa on sovittu, että Turun valvontaeläinlääkäri voi tietyissä tapauksissa tehdä valvontaa myös Liedon ympäristöterveydenhuollon alueella. Samoin Liedon valvontaeläinlääkäri voi toimia valvontatehtävissä Turun valvontaeläinlääkärin alueella.

Vuonna 2014 eläinlääkintähuollossa työskentelee valvontaeläinlääkärin lisäksi yksi eläinsuojeluvalvoja ja kaksi eläinhoitoapulaista. Heidän työpaikkansa on kaupungin eläinhoitola.

Turun kaupungineläinlääkäri Jaakko Rasin jäätyä eläkkeelle 1.4.2012 ei Turun kaupunki ole enää itse järjestänyt virka-aikana kiireellistä eläinlääkärin apua tarvitseville pieneläimille eläinlääkäripalveluita. Turussa on kuitenkin saatavana riittävästi yksityisiä eläinlääkäripalveluja ja nämä eläinlääkäriasemat ottavat normaalitoimintanaan vastaan myös kiireellistä eläinlääkäriapua tarvitsevia pieneläinpotilaita. Kaupunki on 30.3.2012 tehnyt sopimukset neljän turkulaisen yksityisen eläinlääkäriaseman kanssa kiireellisen eläinlääkäriavun järjestämisestä Turun kaupungin alueella virka-aikana. Turku ei erikseen maksa korvausta sopimusosapuolille sopimuksen mukaisesta toiminnasta.

Turun seudulla on paljon yksityisiä eläinlääkäripalveluiden antajia. Pieneläinklinikoita on Turussa 2014 ainakin viisi ja hevosklinikoita yksi. Turun seudulla on pieneläinklinikoita yhteensä kymmenkunta ja hevosklinikoitakin kaksi. Lisäksi Turun seudulla on yksityisiä hevos- ja tuotantoeläinlääkäreitä. Tuotantoeläinten terveydenhuoltosopimuksia on myös yksityisillä eläinlääkäreillä.

Tuhatjalassa oli 2013 6 vakituista eläinlääkäreitä, 7 hoitajaa ja klinikkamanageri, lisäksi n. 10 keikka-hoitajaa ja n. 10 keikkaeläinlääkäreitä. Keikkalaiset ovat yleensä samoja henkilöitä ja heillä on kokemusta ja kaikki eläinlääkärit ovat laillistettuja. Päivystyksessä eläinlääkärit ja hoitajat tekevät töitä vuoroissa ja aamusta klo 20 asti illalla on paikalla pääsääntöisesti kaksi eläinlääkäreitä. Hoitajia on kaksi klo 22 asti. Tarvittaessa on mahdollista lisätä henkilökuntaa. Päivystyksessä yksi hoitaja vastaa koko ajan puhelimeen ja neuvoo tarpeen mukaan.

Eläinlääkäripäivystykset ja virka-ajan eläinlääkäripalvelut järjestetään hyötyeläimille ja hevosille sopimuksella Liedon yhteistoiminta-alueen ja lemmikkieläinten päivystykset sopimuksella yksityisen yrityksen kanssa.

4.1 Resurssitarpeen kartoitus

Tämän suunnitelman liitteenä on resurssitarpeen kartoitus. Resurssitarpeen kartoituksessa on lueteltu valvontakohteiden lukumäärät ryhmittäin ja myös alueen eläinmäärät.

Ostopalveluresursseissa on otettu huomioon se, että ainoastaan osa eläinlääkäripäivystyksen kokonaisresursseista kohdistuu Turkuun. Palvelu on järjestetty koko Varsinais-Suomen maakunnalle

ja kustannukset jaetaan kuntien asukaslukujen suhteessa. Turun osuus kokonaisresursseista on asukaslukujen perusteella n. 38 %.

Valvontaeläinlääkäriin toimialueena on myös Raision ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alue. Näin ollen valvontaeläinlääkäriin osalta Turun resursseiksi voidaan laskea 80 % hänen työpanoksestaan kun käytetään laskentatapana asukaslukujen suhdetta.

Eläinhoitolan henkilökunnan työpanoksesta n. 20 % on eläinten hyvinvoinnin valvontaa, muu työaika on eläinhoitolan ja sen asukkien hoitoa sekä asiakaspalvelua.

Liitteenä on myös Raision ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen resurssikartoitus, koska valvontaeläinlääkäriin toimialueeseen kuuluu myös tämä alue.

4.2 Vastuualueet, työnjako ja henkilöresurssit

Eläinlääkinnän kaikki osa-alueet valvontaa lukuun ottamatta hoidetaan ostopalvelusopimuksin joko yksityiseltä palveluntuottajalta tai Liedon ympäristöterveyden yhteistoiminta-alueelta. Turussa toimii yksi valvontaeläinlääkäri, jonka toimialueena on myös Raisio, Naantali ja Rusko. Terveysvalvonnan yksikössä on kaksi kaupungineläinlääkäriin virkaa (toinen on täyttämättä 2014 alussa) ja ympäristöterveydenhuollon johtaja on myös eläinlääkäri. Tämän viran pätevyysvaatimus on kuitenkin ylempi korkeakoulututkinto. Valvontaeläinlääkäriin pitemmät sijaisuudet pyritään ensisijaisesti hoitamaan muiden valvontaeläinlääkärien kesken tai sijaisen avulla, mutta myös ympäristöterveydenhuollon eläinlääkärit voivat tarvittaessa hoitaa kiireellisiä valvontaeläinlääkäriin tehtäviä. Lisäksi eläinhoitolassa on kolme henkilöä, jotka osallistuvat eläinten hyvinvoinnin valvontaan.

4.3 Henkilökunnan osaamisen ja pätevyyden varmistaminen

Kunnan tulee suunnitelmassaan kuvata, miten se varmistaa rekrytoimansa henkilökunnan riittävän pätevyyden ennen työsuhteen solmimista ja suunnitelmaan on sisällytettävä kunnan eläinlääkintähuollon henkilökunnan monivuotinen täydennyskoulutussuunnitelma. Lisäksi tulee kuvata miten varmistetaan, että muille kuin eläinlääkäreille ei anneta työtehtäviä, jotka säädösten mukaan kuuluvat eläinlääkäriin tehtäväksi.

Valvontaeläinlääkäri osallistuu tarjolla oleviin valvontaeläinlääkäreiden, aluehallintoviraston ja Evi-ran järjestämiin viranomaisten koulutustilaisuuksiin sekä muihin soveltuviin koulutustapahtumiin.

Eläinhoitolan henkilökunta toimii yhteistyössä valvontaeläinlääkäriin kanssa. Tämä varmistaa samalla sen, että lain mukaan eläinlääkäreille kuuluvia valvontatehtäviä eivät hoida muut henkilöt, koska valvontaeläinlääkäri valvoo tätäkin asiaa ja huolehtii siitä, että tarkastukset hoidetaan siten kuin laki määrää. Valvontaeläinlääkäriä avustavissa tehtävissä voi toimia myös terveystarkastajia.

Ostopalvelulla yksityiseltä palveluntuottajalta hankittavien eläinlääkäriin palveluiden henkilökunnan pätevyysvaatimukset on kirjattu sopimukseen ja sopimuksen tehnyt yritys vastaa siitä, että henkilökunta on pätevää ja että henkilökunta saa riittävästi jatkokoulutusta.

4.4 Yksityinen palveluntarjonta

Turussa on viisi yksityistä eläinlääkäriasemaa, jotka tarjoavat perus- ja erikoistason palveluja pieneläimille. Kaikilla yksityisillä asemilla on hyvät valmiudet tarjota myös kiireellistä eläinlääkäriapua. Lisäksi Turussa on muutamia yksin toimivia ammatinharjoittajaeläinlääkäreitä. Hevosia varten on yksi hevosklinikka.

Turun yksityinen palveluntarjonta kattaa kaiken eläinlääkäriin avun tarpeen pieneläimille virkaaikana. Turussa ja lähiseudulla on yhteensä kymmenkunta pieneläinklinikkaa ja kaksi hevosklinikkaa. Lisäksi on yksityisiä eläinlääkäreitä, jotka hoitavat pääasiassa hevosia tai lemmikkieläimiä.

5. Tietojärjestelmät

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontaa tukemaan otetaan käyttöön useita toisiinsa liittyviä tietojärjestelmiä, joista sisämarkkinakaupan valvontaa tukeva Traces-järjestelmä on Turussa jo käytössä. Muita järjestelmiä ovat eläinlääkintähallinnon tietojärjestelmä Elite, nautojen ym. hyötyeläinten rokotusrekisteri, valvonnan viranomaisextranet ja nautatilojen terveydenhuollon seuranta-järjestelmä Naseva.

Näiden järjestelmien pääasiallinen käyttäjä Turussa on valvontaeläinlääkäri. Valvontaeläinlääkärillä on käytössään Turun kaupungin atk-verkkoon liitetty tietokone ja pääsy kaupungin erilaisiin ohjelmiin esim. Digia Tarkastajaan, joka on terveysvalvonnassa käytettävä tiedonhallinta- ja raportointijärjestelmä.

Eläinhoitolassa on käytössä Provet Net-tietojärjestelmä hoitolassa hoidettavia eläimiä varten.

6. Yhteistyö ja viestintä

6.1 Viranomaisten välinen viestintä

Viranomaisten välisestä viestinnästä ja yhteydenpidosta paikallisiin viranomaisiin vastaavat ympäristöterveydenhuollon johtaja ja valvontaeläinlääkäri. Tavanomaisena viestintävälineenä käytetään mm. sähköpostia ja puhelinta. Tarvittaessa tukeudutaan Turun kaupungin viestintäorganisaatioon. Lisäksi valvontaeläinlääkäri ja kaupungineläinlääkärit osallistuvat aluehallintoviraston järjestämiin työkokouksiin, joissa keskustellaan mm. toimintatavoista.

6.2 Erityistilanneviestintä

Erityistilanneviestinnässä toimitaan kunnan valmiussuunnitelman mukaisesti.

7. Maksut

Suunnitelmassa on mainittava vahvistetut maksut.

Kiireellisen eläinlääkäriavun asiakasmaksut on pieneläinten osalta päivystysaikana sopimuksella sidottu kunnalliseläinlääkäritaksaan, jota sopimuksen tehnyt yksityinen palveluntuottaja Pieneläin-klinikka Tuhatjalka on sitoutunut noudattamaan. Poliklinikkamaksu on 35 e + alv.

Hyötyeläinten ja hevosten osalta noudatetaan kunnalliseläinlääkäritaksaa, koska eläinlääkäriavun antaa kunnaneläinlääkäri (ostopalvelu Liedolta).

Yksityiset eläinlääkäriasemat noudattavat omia yksityistaksojaan.

8. Valvonnan toimeenpano

8.1 Hankkeet

Turku osallistuu aluehallintoviraston ohjeiden ja Turun alueen erityispiirteiden mukaan valtakunnallisiin hankkeisiin, joilla painotetaan tiettyjä lakisäätöisiä tehtäviä.

Vuonna 2014 kilpailutetaan pieneläinpäivystys 1.1.2015 alkaen. Turku kilpailuttaa pieneläinpäivystyksen Salon ja Turun kaupunkien sekä Liedon, Raision ja Uudenkaupungin yhteistoiminta-alueilla. Turku tekee puitesopimuksen palvelun tarjoajan kanssa ja myy päivystyspalvelut yhteistyökumppaneille.

8.2 Eläinten terveyden valvonta

8.2.1 Eläintautivalmius

Eläintautivalmiudesta vastaa valvontaeläinlääkäri. Eläintautitilanteita voivat olla esimerkiksi rabies-tilanne tai lintujen tarttuvat taudit, esimerkiksi lintuinfluenssa, Newcastlentauti tai nautojen suu- ja sorkkatauti. Aluehallintovirasto johtaa eläintautitilanteen hoitoa. Tarpeen vaatiessa muut kaupungin palveluksessa olevat eläinlääkärit voivat antaa tarvittavaa asiantuntija-apua. Myös eläinhoitolan henkilökunta ja terveystarkastajat voivat tarvittaessa osallistua avustaviin tehtäviin eläintautien torjunnassa.

Lintuinfluenssaa ajatellen on varauduttu materiaalihankinnoilla epidemiatilanteeseen.

8.2.2 Eläintautiepäilyt ja –tapaukset

Eläintautitilanteessa ryhdytään tarvittaviin lain määrittämiin toimenpiteisiin ja ilmoitetaan asiasta kaikille kaupungin virkaeläinlääkäreille ja myös terveydenhuollon vastuullisille viranhaltijoille. Eläinlääkäreiden kuukausi-ilmoituksista saadaan tieto eläintautitilanteesta myös yksityiseltä palvelusektorilta joko suoraan tai aluehallintoviraston kautta.

8.2.3 Zoonoosien valvonta

Valvontaeläinlääkäri ilmoittaa zoonoosien esiintymisestä aluehallintovirastolle, terveydenhoitoviranomaisille ja tartuntataudeista vastaavalle lääkärielle siten kuin ilmoittamisesta on säädetty ja ryhdytty tarvittaviin säädösten määrittämiin toimenpiteisiin.

8.2.4 Terveysvalvontaohjelmat

Joillekin lakisääteisesti vastustettaville eläintaudeille on erillislainsäädännöllä säädetty terveystarkastusohjelman vähimmäistasosta. Tällaisia erikseen säädettyjä terveystarkastusohjelmia ovat lamppaiden ja vuohien maedi-visna- ja TSE-valvontaohjelmat, vesiviljelylaitosten terveystarkastus sekä kanojen, broilereiden ja kalkkunoiden salmonellavalvontaohjelmat.

Resurssitarpeen kartoitus- liitteessä on mainittu terveystarkastusohjelmiin kuuluvien tilojen lukumäärät yhteistoiminta-alueella. Terveystarkastusohjelmiin liittyy säännöllinen käynti pitopaikoissa ja näytteenotto. Eläinlääkärit pitävät kirjaa terveystarkastusohjelmiin kuuluvista tiloista ja hallinnoivat niihin liittyviä asiakirjoja. Tarkastuspöytäkirjat, näytetulokset ja annetut terveystodistukset arkistoidaan aihekokonaisuuden mukaisesti mapppeihin. Valvontakohteet on myös luetteloidu taulukkoon, johon on merkitty kohteiden vaadittu käyntitiheys ja jossa voidaan suunnitella vuoden tarkastuskäyntiaikatauluja.

Vesiviljelylaitosten terveystarkastuksessa otetaan huomioon se, että tautiriskiä lisää perkaamojen sijainti alle 5 km säteellä laitoksesta. Näillä laitoksilla näytteet otetaan joka vuosi.

Siipikarjan salmonellavalvontaohjelmaan liittyvä toimijoiden toteuttama näytteenotto tarkastetaan valvontakäynneillä. Parvien saapumisilmoitukset tulee toimijoiden lähettää eläinlääkärille. Saapumisilmoitukset arkistoidaan Siipikarjan salmonellavalvonta -mappiin ja ilmoitukset otetaan huomioon tehtäessä suunnitelmia tarkastuskäyntiaikatauluista.

BSE-valvontaa varten on tiloilla omaan käyttöön teurastettavista yli 72 kuukauden ikäisistä nautidoista tehtävä ilmoitus eläinlääkärille ja lähetettävä aivorunkonäytteet tutkittavaksi BSE:n varalta. Eläinlääkäri seuraa näytteenoton toteutumista joko ilmoitusten perusteella tai erikseen valvontäkynneillä.

Raision yhteistoiminta-alueella ei ole hevosten alkionsiirtoa tekeviä keinosiemennysasemia.

Raisiossa on yksi kyyhkyslakka.

Jos havaitaan, että terveysturvontaohjelmasta ei ole toteutettu säädösten mukaisesti, ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin aluehallintoviraston ohjeiden mukaan.

8.2.7 Muu tautiseuranta

Evira pyytää vuosittain erillisen suunnitelman mukaan erilaisten tautien seurantanäytteiden ottamista aluehallintovirastoilta, jotka puolestaan määräävät kunnaneläinlääkärit ottamaan näytteet. Tällaisia erikseen pyydettyjä seurantanäytteitä otetaan esimerkiksi lintuinfluenssan varalta.

8.2.9 Eläimistä saatavat sivutuotteet

Sivutuotteet ovat eläimistä saatavia elintarvikkeeksi kelpaamattomia eläinjätteitä, joiden keräämistä ja käsittelyä valvotaan eläintautien leviämisen estämiseksi eläimiin ja ihmisiin. Maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa eläimistä saatavien sivutuotteiden hävittämisestä syrjäisillä alueilla sekä kuolleiden lemmikkieläinten hävittämisestä 1374/2004 on määritelty ns. syrjäiset alueet, joilla on mahdollista hävittää tiettyjä sivutuotteita hautaamalla niitä maahan.

Turun, Raision, Naantalinn ja Ruskon kunnat kuuluvat syrjäiseen alueeseen ainoastaan lemmikkien, hevosten, kuolleena syntyneiden eläinten ja alkuperätilalla omaan käyttöön teurastettujen eläinten sivutuotteiden osalta. Märehtijöiden, sikojen ja siipikarjan osalta yhteistoiminta-alue kuuluu keräilypiiriin.

Sivutuotteiden hautaamista yhteistoiminta-alueella valvoo valvontaeläinlääkäri. Sivutuotteita hautaamalla hävittävän on ennen hautaamista tehtävä kirjallinen ilmoitus hautaamisesta valvontaeläinlääkärille ja pidettävä kirjaa mm. sivutuotteiden määrästä, eläinlajeista, hautauspaikoista ja päivämäärästä. Tarvittaessa eläinlääkäri tarkastaa sivutuotteet ja niiden hautaamiseen käytettävän paikan ja laitteet. Hautausilmoitukset valvontaeläinlääkäri raportoi aluehallintovirastoon Eviran laatimalla lomakkeella seuraavan vuoden alussa.

Tiettyjä käsittelemättömiä sivutuotteita voidaan tietyn ehdoin käyttää haaskana. Haaskapaikan aloitusilmoitukset ja haaskanpitäjät rekisteröidään haaskarekisteriin ja jokaisesta haaskan käyttökerrasta on tehtävä käyttöilmoitus valvontaeläinlääkärille. Tavoitteena on, että haaskapaikat tarkastetaan ainakin kerran vuodessa. Mikäli haaska-aineksessa on tautiriski tai lääkejäämiä, eläinlääkäri kieltää sen käytön. Yhteistoiminta-alueella ilmoituksia haaskojen pitäjistä ei ole vielä tullut.

8.2.9.1 Sivutuotealan laitosten hyväksyntä

Valvontaeläinlääkäri hyväksyy sivutuotelaitokset. Tällä hetkellä alueella ei ole tällaisia laitoksia.

8.2.9.2 Laitosten valvonta

Valvontaeläinlääkäri valvoo ja osallistuu läänineläinlääkäriin tekemiin tarkastuksiin, mutta tällä hetkellä valvontakohteita ei ole.

8.2.10 Tuonti ja eläinlääkinnällinen rajatarkastus

Lemmikkieläinten laitton maahantuonti on lisääntynyt varsinkin lemmikkieläinten osalta ja tällaisia tapauksia esiintyy Turun alueella vuosittain. Säädösten mukaan laittomasti maahan tuotu eläin palautetaan lähtömaahan tai lopetetaan. Tarvittavat viranomaistoimenpiteet tekee valvontaeläinlääkäri. Virka-apua pyydetään tarvittaessa poliisilta ja tullilta.

Valvontaeläinlääkäri ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin, jos aluehallintovirasto ilmoittaa tai muuten käy ilmi, että paikkakunnalle saapuu kolmansista maista eläin- tai tuote-eriä, joissa on syytä epäillä eläintautiriskiä tai jos epäillään, että eläin- tai tuote-erä on tuotu maahan laittomasti.

8.2.12 Elävien eläinten ja eläimistä saatavien muiden tuotteiden kuin elintarvikkeiden sisämarkkinakauppa, vienti ja tuonti

Tuonnista aiheutuvat virkatoimenpiteet tekee valvontaeläinlääkäri. Viennissä tarvittavat todistukset ja tarkastukset tekee sopimuksen perusteella Liedon kunnaneläinlääkäri ja aiheutuvat kustannukset maksaa viejä.

8.2.12.1 Sisämarkkinatuonti

Sisämarkkinakauppaa seurataan Traces-tietojärjestelmän avulla ja seurannan tekee valvontaeläinlääkäri. Tarkastuksia tehdään tarvittaessa Eviran ohjeiden mukaan. Vuosittain pyritään tarkastamaan säännöllisen tuojan yksi tuontierä tai tuontitarkastus tehdään epäilyn/riskinarvioinnin perusteella. Valvonnan tuloksen eläinlääkäri kirjaa Traces-järjestelmän tuonti-ilmoituksenvalvontaosioon. Jos eläin tai eläinperäinen tuote ei täytä tuontivaatimuksia ryhdytään tarvittaviin lain määäämiin toimiin.

8.2.12.2 Sisämarkkinavienti

Tarvittavat viranomaistodistukset ja eläinten terveystodistukset kirjoittaa virkaeläinlääkäri. Poikkeuksena ovat ei-kaupalliset koirien, kissojen, hillereiden ja frettien viennit, joiden terveystodistukset voi kirjoittaa muu kuin virkaeläinlääkäri.

8.2.12.3 Vienti EU:n ulkopuolisiin maihin

Tarkastukset tekee ja todistukset antaa virkaeläinlääkäri, jos kohdemaata edellyttää viranomaistarkastusta ja -todistusta. Muutamit EU:n ulkopuoliset maat vaativat sitä ehdottomasti. Virkaeläinlääkäri toimii tarvittaessa yhteistyössä Aluehallintoviraston kanssa.

8.3 Eläinten hyvinvoinnin valvonta

Eläinten hyvinvoinnin valvonta - kuten suuri osa muustakin eläinlääkinnällisestä valvonnasta - on valtion toimintaa ja valtio ostaa tarvittavat valvontapalvelut kunnalta

Eläinten hyvinvoinnin virallisella valvonnalla tarkoitetaan eläinsuojelulain, eläinkuljetuslain ja eläinkuljetusasetuksen sekä niiden nojalla annettujen säädösten perusteella tehtävää eläinsuojeluvälvontaa. Alueellisten ja paikallisten eläinsuojeluviranomaisten tehtävänä on valvoa, että eläimiä hoidetaan, kohdellaan, käytetään ja kuljetetaan eläinsuojelusäädösten mukaisesti.

Valvontaviranomaisia ovat kaupungineläinlääkärit, terveystarkastajat ja poliisi. Vuoden 2012 alku-puolelta alkaen viralliset valvontatehtävät siirtyivät valvontaeläinlääkärille. Epäilyyn perustuvia eläinsuojelutarkastuksia sekä luvan- ja ilmoituksenvaraiseen toimintaan ilman epäilyä kohdistuvia tarkastuksia suorittavat eläinsuojeluviranomaisten lisäksi aluehallintovirastojen valtuuttamat eläinsuojeluvälvojat, mutta Turussa ei vuoden 2009 jälkeen ole ollut tällaista eläinsuojeluvälvojaa.

8.3.1 Epäilyyn perustuva eläinsuojelutarkastus

Epäilyyn perustuvia tarkastuksia tehdään, jos aihetta ilmaantuu. Käytännössä ilmoitukset tulevat vakiintuneen käytännön mukaisesti eläinhoitolaan tai suoraan valvontaeläinlääkärille. Varsinaiset viralliset tarkastukset ja päätökset tekee valvontaeläinlääkäri. Eläinsuojeluvalvoja avustaa valvontaeläinlääkärää. Tavoite on hyvin toimiva eläinsuojeluorganisaatio, jossa hyödynnetään eläinsuojeluvalvojan omaa aktiivisuutta ja valvontaeläinlääkärin viranomaisasemaa. Virkaeläinlääkärin esteettömyys ei ole Turussa ongelma, koska valvontaeläinlääkärillä ei ole asiakassuhdetta valvottavaan eläimen omistajaan.

8.3.3 Luvan- ja ilmoituksenvaraiseen toimintaan ilman epäilyä kohdistuva tarkastus

Ilman epäilyä tarkastettavia kohteita ovat Turussa eläinkaupat, hevostallit, koirahoitolat ja mahdolliset muut kohteet, joissa harjoitetaan ammattimaista eläinten pitoa. Tarkastukset ovat lakisääteisiä ja tarkastuskäyntejä tehdään kerran vuodessa kuhunkin kohteeseen. Tarkastukset tekee valvontaeläinlääkäri.

8.3.4 Eläinsuojeluvalvoja ja eläinhoitola

Epäilyyn perustuvia eläinsuojelutarkastuksia sekä luvan- ja ilmoituksenvaraiseen toimintaan ilman epäilyä kohdistuvia tarkastuksia suorittavat eläinsuojeluviranomaisten lisäksi aluehallintovirastojen valtuuttamat eläinsuojeluvalvojat. Aluehallintoviraston valtuuttamalla eläinsuojeluvalvojalla on oikeus tehdä eläinsuojelutarkastuksia muissa kuin kotirauhan piirissä olevissa eläinten pitopaikoissa. Kotirauhan piiriin kohdistuvassa tarkastuksessa eläinsuojeluvalvoja voi kuitenkin tarkastusoikeutensa rajoissa tarvittaessa avustaa viranomaista. Jos eläinsuojeluvalvoja havaitsee eläintenpidossa sellaisia epäkohtia, jotka edellyttävät kieltoja, määräyksiä tai eläinsuojelulain mukaisia kiireellisiä toimenpiteitä, eläinsuojeluvalvojan on otettava yhteyttä eläinsuojeluviranomaisiin.

Valvontaeläinlääkärijärjestelmän tultua käyttöön Suomessa on enää muutama aluehallintoviraston valtuuttama eläinsuojeluvalvoja, Turussakaan ei enää tällaista ole.

Eläinhoitola on pääasiassa löytöeläinten tilapäistä hoitoa varten, mikä on selkeästi kunnalle määrätty tehtävä. Eläinhoitolan toiminta tukee virallista eläinten hyvinvoinnin valvontaa, koska sinne voidaan tilapäisesti sijoittaa eläimiä, jotka eläinsuojelulain 44 §:n perusteella on jouduttu ottamaan pois omistajaltaan ja määräämään tilapäiseen hoitoon muualle.

Turun kaupungin eläinsuojeluvalvojan tehtäviin kuuluu Eläinhoitolan käytännön toiminnan ylläpito. Tehtäväkuvauksen mukaan eläinsuojeluvalvojan työhön kuuluu myös eläinsuojeluneuvontaa ja valistustyötä.

8.3.5 Eläinkuljetukset

Jos on aihetta epäillä, että eläintä kuljetetaan eläinkuljetussäädösten vastaisella tavalla, on poliisilla, kunnaneläinlääkärillä ja aluehallintovirastolla oikeus tarkastaa eläinkuljetus. Turussa tällaiset tarkastukset tekee valvontaeläinlääkäri.

8.3.6 Teurastamot ja pienteurastamot

Turussa ei ole teurastamoita eikä pienteurastamoita, joten valvontatarvetta ei ole.

8.5 Tukivalvonta

Euroopan yhteisen maatalouspolitiikan keskeinen osa ovat viljelijöitä velvoittavat ns. täydentävät ehdot. Näiden ehtojen noudattaminen on EU:n viljelijöille maksamien suorien tukien ja EU:n osit-

tain rahoittamien ympäristötuen, luonnonhaittakorvauksen ja eläinten hyvinvointituen maksamisen edellytyksenä.

Turussa valvontakohteita ovat 2014 yksi naudatila ja yksi broilerikasvattamo. Valvontaeläinlääkäri suorittaa näiden kohteiden perustarkastukset ja huolehtii siitä, että aluehallintovirasto saa riittävän nopeasti tiedot niistä perustarkastuksista, joissa havaitaan mahdollisia aluehallintoviraston vastuulle kuuluvia täydentävien ehtojen laiminlyöntejä.

9 Eläinlääkäripalveluiden toimeenpano

Kuntien järjestämien ja ostopalveluina hankkimien eläinlääkäripalvelujen on oltava eläinlääketieteellisesti asianmukaisia. Kuntien on seurattava palvelujen saatavuutta, riittävyttä ja laatua osana ympäristöterveydenhuollon laadunvalvontaa.

9.1 Peruseläinlääkäripalvelu

Kuntaa ei ole uuden lain mukaan velvoitettu järjestämään peruseläinlääkäripalveluja muille kotieläimille kuin hyötyeläimille niiltä osin kuin yksityiset palveluntuottajat tyydyttävät palvelujen kysynnän. Turussa on saatavana runsaasti peruseläinlääkäripalveluja lemmikkieläimille yksityisiltä palveluntuottajilta. Tästä syystä Turku ei enää 1.4.2012 jälkeen, jolloin kaupungin oman pieneläinklinikan toiminta loppui, järjestä peruseläinlääkäripalveluja omana toimintana.

Hyötyeläimiä ja hevosia varten palvelut on virka-aikana järjestettävä ja tästä syystä on tehty sopimus Liedon yhteistoiminta-alueen kanssa siten, että Paimion kunnaneläinlääkäri hoitaa myös Turun alueen hyötyeläimet ja hevoset.

9.1.1.1 Puhelinneuvonta

Puhelinneuvontaa on hyötyeläimille ja hevosille saatavana virka-aikana Liedon virkaeläinlääkäreiltä. Lemmikkieläimet tukeutuvat yksityisiin palveluihin virka-aikana.

9.1.1.2 Sairaanhoido

Peruseläinlääkäripalveluun kuuluva sairaanhoido annetaan hyötyeläimille ja hevosille virka-aikana Liedon yhteistoiminta-alueen kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti. Palvelun antaa pääsääntöisesti lähinnä Turkuja oleva kunnaneläinlääkäri.

Lemmikkieläimille ei ole järjestettyä kaupungin toimesta peruseläinlääkäripalveluja 1.4.2012 jälkeen.

9.1.1.3 Terveystenhoito

Ennalta ehkäisevä terveystenhoito annetaan hyötyeläimille ja hevosille virka-aikana Liedon yhteistoiminta-alueen kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti. Palvelun antaa pääsääntöisesti lähinnä Turkuja oleva kunnaneläinlääkäri (Paimion alueen eläinlääkäri).

Lemmikkieläimille ei ole kaupungin toimesta järjestettyä ennalta ehkäisevää terveystenhoitoa 1.4.2012 jälkeen.

9.1.1.4 Eläinten lopetus

Eläinten lopetus sairauden perusteella tai omistajan pyynnöstä kuuluu peruseläinlääkäripalveluun, joka hyötyeläinten ja hevosten osalta ostetaan Liedosta.

Eläinsuojeluyhdistyksistä kiireellisesti suoritettavat lopetukset kuuluvat kiireellisen avun piiriin ja sellaiset eläinten lopetukset hoidetaan päivystyksessä päivystysaikoina ja virka-aikana sellaisen yksityisen palveluntuottajan toimesta, jonka kanssa kaupunki on tehnyt sopimuksen.

Vahingoittuneita luonnonvaraisia eläimiä kuten lintuja, rusakoita yms. tuodaan löytäjien toimesta eläinlääkärin vastaanotolle sekä normaalina virka-aikana että päivystysaikoina. Eläinsuojeluyhdistyksistä nämä usein joudutaan lopettamaan. Evira maksaa tällaisten eläinten lopetuskulut. Varsinaista hoitoa luonnonvaraisille eläimille ei yleensä voida kustannussyistä antaa eikä Evira maksa hoitokuluja.

9.1.1.5 Todistukset

Kotieläimen terveydentilan toteaminen ja todistaminen kliinisen perustutkimuksen perusteella esimerkiksi vakuutusyhtiötä, vientiä, tuontia tai sisämarkkinakauppaa varten sisältyy peruseläinlääkäripalveluun.

Virkavastuuta edellyttävät todistukset esim. tuontia tai vientiä varten kirjoittaa valvontaeläinlääkäri tai muu virkaeläinlääkäri. Kiireelliseen apuun liittyvät eläinlääkärintodistukset antaa kaupungin kanssa sopimuksen tehnyt palveluntuottaja.

Hyötyeläimiä ja hevosia koskevat todistukset kirjoittaa virkavastuulla toimiva Paimion kunnaneläinlääkäri tai joku muu Liedon yhteistoiminta-alueen virkaeläinlääkäri.

9.2 Tuotantoeläinten terveydenhuolto

Kunnan on peruseläinlääkäripalveluun kuuluvana järjestettävä terveydenhuollon palvelut kotieläimille, joita varten on olemassa valtakunnallinen terveydenhuolto-ohjelma ja asianmukainen toteutumisen seurantajärjestelmä. Tällä hetkellä tällainen ohjelma on esim. nautatiloille tarkoitettu Naseva.

Turussa terveydenhuoltopalveluja on tuotantoeläimille saatavana riittävästi, koska Turku on tehnyt tästä sopimuksen Liedon ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen kanssa. Terveydenhuoltosopimus on Turussa yhdellä nautatilalla.

9.3 Kiireellinen eläinlääkäriapu

9.3.1 Kiireellinen eläinlääkäriapu virka-aikana

Kunnan on järjestettävä kiireellistä eläinlääkäriapua kaikkia alueellaan vakinaisesti tai tilapäisesti olevia kotieläimiä varten kaikkina vuorokauden aikoina.

Jos kunta ei järjestä arkipäivisin peruseläinlääkäripalveluja muille kotieläimille kuin hyötyeläimille sillä perusteella, että se on eläinlääkäripalveluja koskevassa suunnitelmassaan osoittanut, että yksityisiä peruseläinlääkäripalveluja on yhteistoiminta-alueella riittävästi ja keskeytyksettä saatavissa, on kunnan kuitenkin järjestettävä kiireellinen eläinlääkäriapu arkipäivisin myös ei-hyötyeläimille. Vaihtoehtoisesti kunnalla tulee olla yksityisen palveluntuottajan kanssa sopimus, jolla varmistetaan, että kiireellistä eläinlääkäriapua on yhteistoiminta-alueella aina tarvittaessa varmuudella saatavissa.

Virka-aikana Turussa on lemmikkieläimille saatavana runsaasti yksityisiä palveluja myös kiireellisiä tapauksia varten. Käytännössä kaikki avun tarvitsijat saavat tarvittavaa apua ilman kaupungin organisoimaa virka-ajan päivystysjärjestelmää. Jotta tilanne olisi lainmukainen, Turku on tehnyt sopimuksen neljän yksityisen palveluntuottajan kanssa virka-ajan kiireellisestä avusta lemmikkieläimille.

Hyötyeläimille ja hevosille kiireellisen eläinlääkäriavun järjestämisestä vastaa sopimuksen perusteella Liedon yhteistoiminta-alue.

9.3.2 Kiireellinen eläinlääkäriapu virka-ajan ulkopuolella

Kunnan on järjestettävä päivystyspalvelu virka-ajan ulkopuolella tarvittavaa kiireellistä eläinlääkäriapua varten yhteistoiminnassa muiden kuntien kanssa yhtä tai useampaa seutu- tai maakuntaa vastaavalla päivystysalueella.

Kiireellinen eläinlääkäriapu on päivystysalueella järjestettävä siten, että kotieläimiä, jotka ovat pienikokoisia ja voidaan siten vaikeuksitta kuljettaa eläinlääkärin vastaanotolle, ja kotieläimiä, joille annettava eläinlääkäriapu edellyttää eläinlääkärin käyntiä eläimenpitopaikassa, hoitaa pääasiassa eri henkilökunta.

9.3.4.1 Suureläinpäivystys

Sopimus Liedon yhteistoiminta-alueen kanssa pitää sisällään myös Turun alueella olevien hyötyeläinten ja hevosten kiireellisen eläinlääkäriavun virka-ajan ulkopuolella.

9.3.4.2 Pieneläinpäivystys

Turku on tehnyt ostopalvelusopimuksen Verkavet Oy:n kanssa ja kolmivuotisen sopimuksen mukaan Turussa toimiva Pieneläinklinikka Tuhattajka hoitaa lemmikkieläinten eläinlääkäripäivystykset 1.1.2011 – 31.12.2013. Päivystysaika on arkisin klo 16 – 08 ja viikonvaihteisin perjantaista klo 16 maanantaihin klo 8 saakka. Poikkeuspäivinä päivystykset toimivat vastaavalla tavalla.

Päivystys koskee koko Varsinais-Suomen maakuntaa ja kustannukset jaetaan kuntien kesken asukaslukujen suhteessa.

Asiakasmaksut peritään kunnalliseläinlääkäritaksan hintoja noudattaen. Lisäksi asiakkailta peritään poliklinikkamaksu, joka on 35 e + alv.

9.3.4.3 Keskitetty yhteydenottopalvelu

Keskitetty lemmikkieläimiä koskeva yhteydenottopalvelu, jonka laki vaatii järjestettäväksi, toimii Pieneläinklinikka Tuhattajalan tiloissa. Tuhattajka on aloittanut Turun toimitiloissaan kokeilutarkoituksessa päivystyspuhelinkeskuksen, jossa tarkoitusta varten on oma henkilökunta eli kerrallaan yksi pieneläinhoitaja, joka vastaa tiedusteluihin ja antaa neuvoja ja ohjaa asiakkaat tarvittaessa päivystykseen. Päivystyspuhelin 0600-12444 on Turun kaupungin hallinnoima, mutta puhelut siirtyvät automaattisesti Tuhattajalan puhelinjärjestelmiin.

Hyötyeläimiä ja hevosia varten keskitettynä yhteydenottopalveluna toimii puhelin 0600 0 4145, josta puhelut yhdistyvät päivystävälle kunnaneläinlääkärille.

9.4 Saatavuus ja laatuvaatimukset

9.4.1 Ajanvaraus

Hyötyeläimiä ja hevosia varten on eläinlääkäri, joka vastaa puhelimeen arkisin koko virka-ajan, mutta ei-kiireelliset ajanvaraukset ohjataan pääsääntöisesti arkaamuihin klo 8-9, jolloin annetaan myös puhelinneuvontaa. Eläinlääkäripalvelu perustuu ostopalvelusopimukseen Liedon yhteistoiminta-alueen kanssa ja käytännössä turkulaisten ajanvaraukset hoituvat samalla tavalla kuin ko. yhteistoiminta-alueella on tapana.

Lemmikkieläimiä varten ei 1.4.2012 jälkeen ole erikseen kaupungin toimesta järjestettyä ajanvarauspalvelua. Turussa on useita yksityisiä eläinlääkäriasemia, jotka vastaavat puhelimiinsa siten, että aina joko kaikki tai ainakin osa asemista vastaa klo 8 – 21. Käytännössä yksityiset asemat hoitavat tuona aikana sekä kiireellisen että vähemmän kiireellisen eläinlääkäriavun antamisen. Ainakin yksi eläinlääkäriasema on auki myös viikonvaihteisin yöaikaan lukuun ottamatta

Kiireellistä apua varten virka-ajan ulkopuolella on Turun kaupungin järjestämä päivystys (kohta 9.3.2.2.).

Laatutavoitteet: kohta 9.7.2

9.5 Toimitilat

Päivystystoimintaa varten on yksityinen yritys järjestänyt asianmukaiset ja toiminnan laajuuteen nähden asianmukaiset ja riittävän tilavat toimitilat.

9.6 Välineresurssit

Päivystyksestä vastaavalla yrityksellä on toimitiloissaan käytössä hyvät toimintavälineet. Samoin kaikilla muillakin yksityisillä eläinlääkäriasemilla on hyvä varustelutaso, joka yhdessä ammatillisen osaamisen kanssa takaa asianmukaisen palvelutason päiväaikana.

9.7 Ostopalvelut

Turku järjestää vuosina 2012 – 2014 kaiken kunnalle laissa määrätyn eläinlääkinnällisen toiminnan valvontaa lukuun ottamatta ostopalvelusopimuksilla.

Hyötyeläinten ja hevosten virka-ajan ja päivystysajan toiminta järjestetään toistaiseksi voimassa olevalla sopimuksella Liedon ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen kanssa.

Lemmikkieläinten päivystyspalveluja varten Turku on tehnyt kolmivuotisen sopimuksen Verkavet Oy:n kanssa. Päivystys koskee koko Varsinais-Suomen maakuntaa ja kustannukset jaetaan kunnille asukaslukujen suhteessa. Sopimus päättyy 31.12.2013 ja vuonna 2014 on käytössä optiovuosi yhteistyökumppanien kanssa sovitun mukaisesti.

9.7.1 Ostopalvelujen valvonta

Lemmikkieläinten päivystyspalvelujen ostopalvelusopimuksen valvonta on ollut yksi kaupungin oman eläinlääkintähuollon painopistealue ja valvonta tulee jatkumaan suunnittelukaudella. Valvontaan on varsinkin toiminnan käynnistymisvaiheessa kulunut runsaasti työaika ja jatkossakin valvonta vaatii kaupungin omien resurssien käyttöä. Erityistä huomiota on kiinnitetty asiakasmaksuihin, kunnallisen eläinlääkäritaksan tulkintaan ja resurssien riittävyyteen. Valvonnasta vastaa ympäristöterveydenhuollon johtaja.

9.7.2 Laatukriteerit

Laatua on valvottu ja tullaan suunnittelukaudella valvomaan asiakaspalautejärjestelmällä. Päivystysklinikalla on kaupungin sinne järjestämä asiakaspalautelaatikko, johon asiakkaat voivat jättää kiitokset, moitteet ja kehittämisehdotukset. Ostopalvelujen valvontaa on suoritettu myös asiakkaiden suoraan ympäristöterveydenhuollon johtajalle lähettämien reklamaatioiden selvittelyn yhteydessä.

Vapaaehtoisena täydentävänä valvontana toimii järjestely, jossa Tuhatjalka eli päivystystä hoitava yritys lähettää itse saamansa reklamaatiot antamiseen vastineineen tiedoksi myös ympäristöterveydenhuollon johtajalle.

Laatukriteereiden määrittely on osoittautunut vaikeaksi tehtäväksi tarjouskilpailua järjestettäessä. Numeerisesti ilmaistavia laatukriteereitä on lähes mahdotonta kehittää eläinlääkintäpäivystysten alalla ja tarjousten pisteytys ei tällaisilla kriteereillä luotettavasti onnistu. Edellisessä tarjouskilpailussa päädyttiin sellaiseen ratkaisuun, että laatuvaatimukset kirjattiin ehdottomiin vaatimuksiin, jotka kaikkien tarjouksen tehneiden on täytettävä ja huomiota kiinnitettiin mm. henkilökunnan ammattipätevyyteen ja varustelutasoon. Esimerkiksi kaikilla hoitajilla pitää olla pieneläinhoitajan tai klinikkaeläinhoitajan ammattitutkinto. Samalla tavalla on tarkoitus toimia tulevilla suunnittelukaudella, kun asiasta järjestetään uusi tarjouskilpailu.

9.8 Perustason ylittävät palvelut

Turku ei järjestä perustason ylittäviä eläinlääkäripalveluja.

9.8.2 Remissiomahdollisuudet

Turku ei kaupunkina järjestä remissiomahdollisuuksia millekään eläinlajille. Lemmikkieläinten osalta se ei ole tarpeellista, koska Turussa on saatavana hyvätasoisia yksityisiä palveluja. Hevosten osalta asian järjestäminen on käytännössä mahdotonta.

11.3 Valitusten käsittely

Turussa kysymykseen tulevat valvontaeläinlääkärin toimista tehdyt ja lemmikkieläinten ostopalveluna hankittuja palveluja koskevat valitukset. Ympäristöterveydenhuollon johtaja on käsitellyt päivystysajan eläinlääkärinavun antamista koskevat valitukset ja pyytänyt lausunnon palveluntuottajalta. Valituksia on käsitelty arvioimalla päivystyssopimuksen toteutumista. Asian luonteesta riippuen valitukset voidaan ohjata myös aluehallintoviraston tutkittavaksi.

Valvontaeläinlääkärin toiminnasta aiheutuvat valitukset käsittelee hänen esimiehensä yhteistyössä kaupungin juristin kanssa.

Turun kaupungilla on vastuuvakuutus, joka kattaa valvontaeläinlääkärin toiminnasta mahdollisesti aiheutuvat vahingot. Ostopalveluna hankittujen palvelujen osalta vahingoista vastaa palveluntuottaja vastuuvakuutuksensa kautta.

11.4 Toiminnan kehittäminen

Asiakaspalautteen, mahdollisten valitusten ja mahdollisten aluehallintoviraston tarkastusten ja auditointien perusteella Turku pyrkii kehittämään toimintaa ja ottamaan huomioon esille tulleet seikat. Turku seuraa suunnitelmallisesti toiminnan kehittymistä ja toimenpiteiden edistymistä. Käytännössä Turku voi vaikuttaa kehittämistoimiin vain valvomalla ostopalvelusopimusten toteutumista, keräämällä palautteita ja suunnittelemalla uuden tarjouspyynnön siten, että mahdollisesti havaitut epäkohdat voidaan poistaa.

12 Seuranta ja raportointi

12.1 Annettujen määräysten ja kieltojen noudattamisen valvonta

Valvontaeläinlääkäri toimii itsenäisesti ja varmistaa itse sen, että annettuja määräyksiä ja kieltoja noudatetaan. Varmistaminen tapahtuu tekemällä tarkastuskäyntejä ja käyttämällä hyväksi muita

informaatiomahdollisuuksia. Jos valvonnan toiminnassa havaitaan puutteita, niin ryhdytään tarvittaviin toimiin tilanteen korjaamiseksi. Valvontaeläinlääkäri toimii virkavastuulla.

12.3 Muut viranomaisten pyytämät raportit

Valvontaeläinlääkäri lähettää aluehallintovirastolle monenlaisia raportteja ja huolehtii itsenäisesti siitä, että raportoinnit tapahtuvat säädetyssä aikataulussa ja määräaikoja noudatetaan.

12.5 Eläinlääkäripalvelujen käytön tilastointi

Eläinlääkäripalvelujen käyttöä on Turussa seurattu ja niistä on laadittu raportteja jo kymmenien vuosien ajan. Tätä tullaan jatkamaan suunnittelukaudellakin. Ympäristöterveydenhuolto raportoi lautakunnalle maakunnallisen lemmikkieläinten päivystysten potilasmäärät kokonaisuutena ja Turun osalta.

Liitteet:

- Turun kaupungin resurssitarpeen kartoitus (tietoja ei päivitetty 2014)
- Raision kaupungin resurssitarpeen kartoitus

Kunta / Ympäritöterveydenhuollon yhteistoiminta-alue Turku

1. ELÄINLÄÄKÄRIPALVELUT

1.1. Tuotantotilojen määrä	Kpl		Kpl
1.1.1. Nautatilat	2	1.1.6.3. Kalkkunakasvattamot	0
1.1.1.1. Lypsykarjatilat	2	1.1.6.4. Siitoskasvattamot	0
1.1.1.2. Lihanautatilat	0	1.1.6.5. Muut siipikarjayksiköt	1
1.1.1.3. Emolehmätilat	0	1.1.7. Vesiviljelylaitokset	0
1.1.2. Sikatilat	0	1.1.7.1. Ruokalalaitokset	
1.1.2.1. Lihasikalat	0	1.1.7.2. Poikastuotantolaitokset	0
1.1.2.2. Emakkosikalat	0	1.1.7.3. Luonnonravintolammikot	0
1.1.3. Lammastilat	0	1.1.7.4. Muut laitokset	
1.1.4. Vuohitilat	0	1.1.8. Turkistarhat	0
1.1.5. Hevostilat	17	1.1.9. Tarhatun riistan toimintayksiköt	
1.1.6. Siipikarjatilat	1	1.1.10. Mehiläistarhat	1
1.1.6.1. Munintakanalat	0	1.1.11. Muut tuotantoeläinyksiköt	
1.1.6.2. Broilerkasvattamot	1		

1.2. Terveystuotosopimusten määrä	Kpl		Kpl
1.2.1. Naudat	1	1.2.2.2. Tilat, joilla on terveystuotosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	1
1.2.1.1. Tilat, joilla on terveystuotosopimus	1	1.2.2.3. Terveystuotosopimuksen omaavien tilojen prosenttiosuus kaikista sikatiloista	
1.2.1.2. Tilat, joilla on terveystuotosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	1	1.2.3. Siipikarja	
1.2.1.3. Terveystuotosopimuksen omaavien tilojen prosenttiosuus kaikista nautatiloista	50	1.2.3.1. Tilat, joilla on terveystuotosopimus	
1.2.2. Siat	0	1.2.3.2. Tilat, joilla on terveystuotosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	
1.2.2.1. Tilat, joilla on terveystuotosopimus	0	1.2.3.3. Terveystuotosopimuksen omaavien tilojen prosenttiosuus kaikista siipikarjatilasta	

1.3. Tuotantoeläinten määrä	Kpl		Kpl
1.3.1. Naudat	296	1.3.6. Siipikarja	35000
1.3.2. Siat	0	1.3.7. Turkiseläimet	
1.3.3. Lampaat		1.3.8. Tarhattu riista	
1.3.4. Vuohet		1.3.9. Porot	
1.3.5. Hevoset	906	1.3.10. Muut tuotantoeläimet	

1.4. Väestömäärä	Kpl
1.4.1. Lemmikkieläinten määrä (arvio 1/8 asukasta)	22000

1.5. Alueen pinta-ala km ²
306

1.6. Yksityinen palvelutarjonta	Htv		Htv
1.6.1. Hyötyeläinpraktiikassa	0	1.6.2. Muussa praktiikassa	15

Mahdolliset palveluresurssit vaativat erityiskohteet esitetään kunnan suunnitelmassa. Suunnitelmassa esitetään myös ostosopimukset, jotka kunta on tehnyt yksityisten eläinlääkäripalvelujen tuottajien kanssa.

Kunta / Ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alue Raision kaupunki

1. ELÄINLÄÄKÄRIPALVELUT

1.1. Tuotantotilojen määrä	Kpl		Kpl
1.1.1. Nautatilat	16	1.1.6.3. Kalkkunakasvattamot	
1.1.1.1. Lypsykarjatilat	10	1.1.6.4. Siitoskasvattamot	1
1.1.1.2. Lihanautatilat	3	1.1.6.5. Muut siipikarjayksiköt	
1.1.1.3. Emolehmätilat	3	1.1.7. Vesiviljelylaitokset	5
1.1.2. Sikatilat	9	1.1.7.1. Ruokalalaitokset	4
1.1.2.1. Lihasikalat	5	1.1.7.2. Poikastuotantolaitokset	
1.1.2.2. Emakkosikalat	4	1.1.7.3. Luonnonravintolammikot	
1.1.3. Lammastilat	7	1.1.7.4. Muut laitokset	
1.1.4. Vuohitilat		1.1.8. Turkistarhat	
1.1.5. Hevostilat	7	1.1.9. Tarhatun riistan toimintayksiköt	1
1.1.6. Siipikarjatilat	5	1.1.10. Mehiläistarhat	5
1.1.6.1. Munintakanalat	4	1.1.11. Muut tuotantoeläinyksiköt	1
1.1.6.2. Broilerkasvattamot	1		

1.2. Terveystuotosopimusten määrä	Kpl		Kpl
1.2.1. Naudat		1.2.2.2. Tilat, jolla on terveydenhuoltosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	-
1.2.1.1. Tilat, joilla on terveydenhuoltosopimus	9	1.2.2.3. Terveystuotosopimuksen omaavien tilojen prosenttiosuus kaikista sikatiloista	89 %
1.2.1.2. Tilat, jolla on terveydenhuoltosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	5	1.2.3. Siipikarja	
1.2.1.3. Terveystuotosopimuksen omaavien tilojen prosenttiosuus kaikista nautatiloista	56 %	1.2.3.1. Tilat, joilla on terveydenhuoltosopimus	1
1.2.2. Siat		1.2.3.2. Tilat, jolla on terveydenhuoltosopimus kunnaneläinlääkärin kanssa	1
1.2.2.1. Tilat, joilla on terveydenhuoltosopimus	8	1.2.3.3. Terveystuotosopimuksen omaavien tilojen prosenttiosuus kaikista siipikarjatiltoista	20 %

1.3. Tuotantoeläinten määrä	Kpl		Kpl
1.3.1. Naudat	985	1.3.6. Siipikarja	85286
1.3.2. Siat	6908	1.3.7. Turkiseläimet	
1.3.3. Lampaat	656	1.3.8. Tarhattu riista	29
1.3.4. Vuohet		1.3.9. Porot	3
1.3.5. Hevoset	391	1.3.10. Muut tuotantoeläimet	4

1.4. Väestömäärä	Kpl
1.4.1. Lemmikkieläinten määrä (arvio 1/8 asukasta)	6131

1.5. Alueen pinta-ala km² 488 km ²

1.6. Yksityinen palvelutarjonta	Htv		Htv
1.6.1. Hyötyeläinpraktiikassa		1.6.2. Muussa praktiikassa	

Mahdolliset palveluresurssit vaativat erityiskohteet esitetään kunnan suunnitelmassa. Suunnitelmassa esitetään myös ostosopimukset, jotka kunta on tehnyt yksityisten eläinlääkäripalvelujen tuottajien kanssa.

